

الله اعلم
بالحق

دانش پایه‌ی طراحی آموزشی

(نظریه، پژوهش و عمل)

تالیف:

ریتا سی. ریچی

جیمز دی. کلاین

مونیکا دلبیو. تریسی

ترجمه:

حسین زنگنه و الهه ولایتی

انتشارات آوای نور

تهران - ۱۳۹۱

سرشناسه	ریچی، ریتا Richey, Rita
عنوان و نام پدیدآور	دانش پایه‌ی طراحی آموزشی: (نظریه، پژوهش و عمل) / تالیف ریتا سی. ریچی، جیمز دی. کلاین، مونیکا دلیو. تریسی؛ ترجمه حسین زنگنه و الهه ولایتی.
مشخصات نشر	تهران: آوای نور، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری	۳۸۴ص: مصور، جدول، نمودار.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۵۴۱۳-۸۲-۳
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
یادداشت	عنوان اصلی: The instructional design knowledge base ۲۰۱۱, theory, research, and practice, .:
موضوع	تدریس - نظام‌های آموزشی - طرح و برنامه‌ریزی - آموزش مداوم آموزش حرفه‌ای - پردازش اطلاعات انسانی
شناسه افزوده	کلاین، جیمز دی. Klein, James D
شناسه افزوده	تریسی، مونیکا دلیو. Tracey, Monica W
رده بندی کنگره	زنگنه، حسین، ۱۳۶۰ - مترجم - ولایتی، الهه، ۱۳۶۵ - مترجم
رده بندی دیویی	LC۱۳۹۱۵۲۱۹ / ۹۵۲ / شماره کتابشناسی ملی: ۳۷۵۷۸۹۳ / ۳/۳۷۱

دانش پایه‌ی طراحی آموزشی (نظریه، پژوهش و عمل)

تالیف: ریتا سی. ریچی-جیمز دی. کلاین-مونیکا دلیو. تریسی

ترجمه: حسین زنگنه و الهه ولایتی

ویراستار ادبی: ساجده سلیمی

ناشر: انتشارات آوای نور

چاپ اول - ۱۳۹۱

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

صحافی: کسری

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۴۱۳-۸۲-۳

تهران - میدان انقلاب - خیابان ۱۲ فروردین - خیابان شهید وحید نظری - پلاک ۹۹

تلفن: ۶۶۹۶۷۳۵۵ / ۶۶۴۸۰۸۸۲ / همراه: ۰۹۱۲۲۰۰۴۵۵۷

پایگاه اینترنتی: www.avayenoor.net

نمایشگاه تخصصی کتب روانشناسی و علوم تربیتی: www.Bookway.ir

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

قیمت ۱۵۵۰۰ تومان

"فهرست مطالب"

۱۳	دبیاچه مترجمان
۱۵	دبیاچه
۱۹	تشکر و قدردانی
۲۱	فصل اول: ابعاد دانش پایه‌ی طراحی آموزشی
۲۳	طراحی آموزشی: کلیات
۲۳	تعریف طراحی آموزشی
۲۵	قلمروی طراحی آموزشی
۲۷	ویژگی‌های دانش پایه
۲۸	ماهیت دانش نظام یافته
۳۶	ماهیت مدل‌ها
۳۹	مبانی دانش پایه طراحی آموزشی
۴۱	فصل دوم: نظریه‌ی عمومی نظام‌ها
۴۲	ماهیت نظریه‌ی عمومی نظام‌ها
۴۲	تعاریف و انواع نظام‌ها
۴۴	محیط یک نظام
۴۵	ساختار یک نظام
۴۷	تعدیل ویژگی‌های یک نظام
۴۹	گرایش‌های فلسفی نظریه‌ی عمومی نظام‌ها

۵۱ نظریه‌ی عمومی نظام‌ها و طراحی آموزشی
۵۲ رویکرد نظام‌ها
۵۵ مدل‌های طراحی نظام‌های آموزشی
۶۲ گرایش‌های موجود در طراحی آموزشی نظام‌دار
۶۳ رویکردهای جدید در تجزیه و تحلیل
۶۸ رویکردهای جدید در ترکیب
۷۳ پژوهش، نظریه‌ی عمومی نظام‌ها و طراحی آموزشی
۷۳ حمایت تجربی از کاربردهای نظریه‌ی عمومی نظام‌ها در طراحی آموزشی
۷۴ پیشنهادات پژوهشی در طراحی آموزشی نظام‌مند
۷۵ خلاصه‌ی فصل

فصل سوم: نظریه‌های ارتباطات ۷۹

۸۰ نگرش‌های مطرح در ارتباطات
۸۰ تأکید بر انتقال
۸۳ تأکید بر رفتار
۸۶ تأکید بر تعامل
۸۸ تأکید بر تبادل
۹۰ گرایش‌های فلسفی نظریه‌ی ارتباطات
۹۴ نظریه‌ی ارتباطات و طراحی آموزشی
۹۵ نقش زبان
۹۸ نقش کانال ارتباطی
۱۰۰ ویژگی‌های یک پیام برای جلب توجه
۱۰۳ گرایش‌های ارتباطی مرتبط با طراحی آموزشی
۱۰۴ طراحی ارتباطات واسطه‌ای
۱۰۶ پیشینه‌ی یادگیرنده و ایجاد معنا

- ۱۱۰..... پژوهش، نظریه‌های ارتباطات و طراحی آموزشی
- ۱۱۰..... حمایت تجربی از کاربردهای نظریه‌های ارتباطات در طراحی آموزشی
- ۱۱۱..... پیشنهاداتی برای ادامه پژوهش‌های قبلی
- ۱۱۲..... خلاصه‌ی فصل

فصل چهارم: نظریه‌های یادگیری..... ۱۱۵

- ۱۱۵..... نظریه‌های یادگیری و طراحی آموزشی
- ۱۱۶..... نظریه‌ی یادگیری رفتاری
- ۱۲۱..... کاربردهای نظریه‌ی یادگیری رفتاری در طراحی آموزشی
- ۱۲۵..... نظریه‌ی یادگیری شناختی
- ۱۲۵..... نظریه‌ی گشتالت
- ۱۳۰..... کاربردهای نظریه‌ی یادگیری شناختی در طراحی آموزشی
- ۱۳۳..... نظریه‌ی یادگیری اجتماعی
- ۱۳۷..... کاربردهای نظریه‌ی یادگیری اجتماعی در طراحی آموزشی
- ۱۳۸..... گرایش‌های فلسفی نظریه‌های یادگیری
- ۱۳۹..... روندهای کاربرد نظریه‌های یادگیری در طراحی آموزشی
- ۱۴۰..... تحلیل بافتی
- ۱۴۱..... اصول اولیه‌ی آموزش
- ۱۴۲..... پژوهش، نظریه یادگیری و طراحی آموزشی
- ۱۴۳..... حمایت‌های تجربی از کاربردهای نظریه‌های یادگیری در طراحی آموزشی
- ۱۴۵..... پیشنهاداتی برای انجام پژوهش در آینده
- ۱۴۶..... خلاصه‌ی فصل

فصل پنجم: نظریه‌های آموزشی اولیه..... ۱۵۱

- ۱۵۲..... تبار آموزشی نظریه‌های طراحی آموزشی

۱۵۲.....	اصول اساسی مربوط به برنامه‌ی درسی و آموزش
۱۵۴.....	یادگیری در حد تسلط و آموزش انفرادی
۱۵۶.....	ویژگی‌های آدمی و یادگیری مدرسه‌ای
۱۵۸.....	نظریه‌ی شناختی اولیه در آموزش
۱۵۹.....	خلاصه‌ای از نظریه‌های آموزشی اولیه و مقایسه‌ی آنها با یکدیگر
۱۶۱.....	گرایش‌های فلسفی نظریه‌های آموزشی اولیه
۱۶۲.....	نظریه‌های آموزشی اولیه و طراحی آموزشی
۱۶۲.....	طراحی و مدیریت آموزش
۱۶۴.....	هدف‌های رفتاری آموزشی
۱۶۵.....	تجزیه و تحلیل ویژگی‌های یادگیرنده
۱۶۶.....	ترتیب و توالی
۱۶۷.....	انتخاب راهبردهای آموزشی
۱۶۸.....	بازخورد
۱۶۸.....	پژوهش در نظریه‌های آموزشی اولیه
۱۶۸.....	حمایت‌های تجربی از نظریه‌های آموزشی اولیه
۱۷۲.....	پیشنهاداتی برای انجام پژوهش در آینده
۱۷۳.....	خلاصه‌ی فصل

فصل نهم: نظریه‌های رسانه‌ها..... ۱۷۷

۱۷۸.....	رسانه‌ها و یادگیری
۱۷۸.....	رسانه‌ها به عنوان کانال‌های محتوا: بازنمایی‌ها از واقعیت
۱۸۱.....	رسانه‌ها به عنوان زبان: عناصر ساختار
۱۸۳.....	رسانه‌ها به عنوان یک محیط یادگیری: تعامل متقابل بین یادگیرنده و تکنولوژی
۱۸۷.....	گرایش‌های فلسفی نظریه رسانه‌ها
۱۸۹.....	نظریه رسانه‌ها و طراحی آموزشی

انتخاب رسانه‌ها	۱۹۰
کاربرد رسانه‌ها	۱۹۹
پژوهش نظریه رسانه‌ها و طراحی آموزشی	۲۰۴
حمایت‌های تجربی از کاربردهای نظریه رسانه‌ها در طراحی آموزشی	۲۰۵
پیشنهاداتی برای انجام پژوهش در آینده	۲۰۷
خلاصه‌ی فصل	۲۰۸

فصل هفتم: نظریه مبتنی بر شرایط ۲۱۳

مبانی نظریه مبتنی بر شرایط	۲۱۴
انواع بازده‌های یادگیری	۲۱۵
ترتیب و توالی بازده‌های یادگیری	۲۲۱
تسهیل فرآیندهای یادگیری درونی	۲۲۵
گرایش‌های فلسفی نظریه مبتنی بر شرایط	۲۳۰
پالایش نظریه طراحی آموزشی	۲۳۱
راهبردهای زایشی و ریشه‌یابی	۲۳۲
طراحی برای یادگیری پیچیده	۱۳۳
یک نظریه طراحی آموزشی برای حل مسأله	۲۳۷
طراحی انگیزشی آموزش	۲۴۰
پشتیبانی تجربی از کاربردهای مبتنی بر شرایط در طراحی آموزشی	۲۴۳
پیشنهاداتی برای استمرار پژوهش	۲۴۷
خلاصه	۲۴۸

فصل هشتم: نظریه طراحی سازنده‌گرایانه ۲۵۳

ماهیت نظریه طراحی سازنده‌گرا	۲۵۴
شرح و بسط دیدگاه‌های چندگانه	۲۵۹

۲۶۱ سازنده‌گرایی و پیامدهای فلسفی مربوطه
۲۶۲ تجزیه و تحلیل
۲۶۴ راهبردهای آموزشی
۲۶۸ ارزیابی
۲۶۹ خلاصه
۲۷۰ ظهور مدل‌های طراحی آموزشی سازنده‌گرا
۲۷۴ کاربردهایی از طراحی آموزشی سازنده‌گرا برای یادگیری برخط
۲۷۶ پشتیبانی تجربی برای راهبردهای سازنده‌گرایانه
۲۷۹ پیشنهاداتی برای استمرار پژوهش
۲۷۹ خلاصه

فصل نهم: نظریه بهسازی عملکرد ۲۸۳

۲۸۴ مبانی نظری بهسازی عملکرد
۲۸۶ مدل‌های بهسازی عملکرد
۲۸۶ یک مدل جامع برای بهسازی عملکرد
۲۹۳ مدل مهندسی رفتار
۲۹۴ مدل فرآیند بهسازی عملکرد
۲۹۶ مدیریت فضای سفید در سازمان‌ها- مدل رامر و بریچ
۲۹۷ مدل عناصر سازمان و برنامه‌ریزی فراکلان
۲۹۸ مدل‌های ارزشیابی برای بهسازی عملکرد
۳۰۲ گرایش‌های فلسفی نظریه بهسازی عملکرد
۳۰۳ بهسازی عملکرد و طراحی آموزشی
۳۰۳ نقش بهسازی عملکرد در رشد شایستگی طراحی آموزشی
۳۰۶ راهبردهایی برای بهبود انتقال
۳۰۷ بهسازی عملکرد با گستره‌ای از مداخلات

۳۰۹.....	تغییرات در ارزشیابی: تمرکز بر نتایج سازمانی و بهسازی مستمر
۳۱۰.....	پژوهش، نظریه بهسازی عملکرد و طراحی آموزشی
۳۱۱.....	پشتیبانی تجربی برای کاربردهای بهسازی عملکرد
۳۱۲.....	پیشنهاداتی برای پژوهش مستمر
۳۱۴.....	خلاصه

فصل دهم: یک طبقه‌بندی از دانش پایه‌ی طراحی آموزشی..... ۳۱۷

۳۱۸.....	توسعه طبقه‌بندی‌ها
۳۲۰.....	هدف طبقه‌بندی‌ها
۳۲۱.....	طبقه‌بندی‌هایی از حوزه‌های دانش پایه‌ی طراحی آموزشی
۳۲۲.....	یادگیرندگان و فرآیندهای یادگیری
۳۲۵.....	یادگیری و بافت‌های عملکرد
۳۲۷.....	توالی و ساختار محتوا
۳۲۹.....	راهبردهای آموزشی و غیر آموزشی
۳۳۳.....	رسانه و نظام‌های انتقال
۳۳۵.....	طراحان و فرآیندهای طراحی
۳۳۹.....	به‌کارگیری طبقه‌بندی دانش پایه طراحی آموزشی
۳۳۹.....	استفاده از طبقه‌بندی طراحی آموزشی برای تعریف طرز کار
۳۴۰.....	به‌کارگیری طبقه‌بندی طراحی آموزشی به عنوان راهنمای پژوهشی
۳۴۲.....	اندیشه‌های پایانی
۳۴۳.....	واژه‌نامه
۳۶۵.....	منابع

تقدیم به پیشگامان تکنولوژی آموزشی کشورمان

دکتر هاشم فردانش

و

دکتر داریوش نوروزی

دیباچه مترجمان

طراحی در لغت به معنای اختراع کردن، ترسیم نمودن، شکل دادن و تهیه یک پیش‌نویس برای دستیابی به آنچه می‌باشد که از قبل تعیین شده است. طراحی آموزشی در واقع اتخاذ تدابیر و روش‌های آموزشی خاصی است که برای دستیابی به اهداف آموزشی مشخصی و در شرایط معینی استفاده می‌شود. طراحی آموزشی رشته علمی جدیدی است که در حدود نیم قرن سابقه دارد و تا بلوغ خود، راه بسیار زیادی را در پیش دارد. این رشته برای توسعه‌ی خود از نظریه‌های مختلفی بهره گرفته است.

طراحی آموزشی بر پایه‌ی نظریه‌های یادگیری، آموزشی، تدریس، ارتباطات و نظایر آن‌ها استوار است. تغییر دیدگاه‌ها در حیطه‌ی این نظریه‌ها بر فعالیت طراحی، اجرا و ارزشیابی آموزش مؤثرند که از جمله فعالیت‌های اساسی طراحی آموزشی هستند. بنابراین دست‌اندرکاران امر آموزش و به ویژه معلمان، باید آگاهی خود را در حیطه‌ی این نظریه‌ها افزایش دهند تا فعالیت‌های تدریس خود را بر اساس آن‌ها برای بهبود یادگیری انجام دهند.

کتابی که در پیش‌رو دارید، نظریه‌هایی را شرح می‌دهد که رشته طراحی آموزشی بر اساس آن‌ها شکل گرفته است. این کتاب در ده فصل تدوین یافته است که به غیر از فصل ابتدایی و انتهایی آن، هر یک از این فصل‌ها سعی دارد یکی از نظریه‌هایی که به عنوان مبنایی برای طراحی آموزشی محسوب می‌شود را توضیح دهد. فصل اول کتاب به تعریف طراحی آموزشی، مفهوم دانش پایه، قلمروی طراحی آموزشی، مفهوم نظریه و انواع آن و ماهیت دانش پرداخته است. فصل دوم تا نهم کتاب به ترتیب هر یک به بررسی هشت نظریه‌ی مهم و مطرح در طراحی آموزشی می‌پردازد. این هشت نظریه عبارتند از:

- نظریه‌ی عمومی نظام‌ها
- نظریه‌های ارتباطات
- نظریه‌های یادگیری
- نظریه‌های آموزشی اولیه
- نظریه‌های رسانه‌ها
- نظریه‌های مبتنی بر شرایط
- نظریه‌های طراحی سازنده‌گرا
- نظریه‌های بهسازی عملکرد

چهار نظریه‌ی اول در بالا، نظریه‌هایی هستند که قبل از رشته‌ی طراحی آموزشی در دیگر رشته‌های علمی مطرح شده‌اند و به عنوان مبنایی برای طراحی آموزشی محسوب می‌گردند، اما چهار نظریه‌ی بعدی منحصراً اختصاص به رشته‌ی طراحی آموزشی دارند و در طی تکوین و توسعه‌ی این رشته به وجود آمده‌اند.

کتاب‌های بسیاری در زبان فارسی در زمینه‌ی طراحی آموزشی تألیف یا ترجمه شده است. علت انتخاب این کتاب از سوی مترجمان این بوده است که سایر کتاب‌ها در این زمینه، صرفاً به توضیح و تشریح الگوهای طراحی آموزشی پرداخته‌اند و در تبیین مبانی نظری طراحی آموزشی و اصول آن بر مبنای این نظریه‌ها چندان توجهی نداشته‌اند. در کتاب حاضر این خلأ به میزان زیادی مدنظر قرار گرفته است.

حسین زنگنه^۱

الهه ولایتی^۲

فروردین ماه ۱۳۹۱

^۱ h_zanganeh.blogfa.com / zangeneh2009@gmail.com

^۲ elahehvelayati@yahoo.com

دیباچه

این کتاب حاصل علاقه به این رشته و تلاش نفسگیر در این زمینه است. فرآیند نوشتن آن دوباره ما را تحت تأثیر شکوه، هیبت و پیچیدگی رشته طراحی آموزشی قرار داد. ما تلاش کرده‌ایم تا برخی از جزئیات دانش پایه‌ی طراحی آموزشی را توصیف کنیم و مبنای نظری گسترده آن را بازنگری نماییم، بویژه پژوهش‌هایی که از این نظریه پشتیبانی می‌کنند (با توجه به کمبود پژوهش در برخی موارد) و این که چگونه همه‌ی این موارد در طراحی آموزشی در هنگام عمل، تفسیر می‌گردند. ما پیش‌بینی می‌کنیم که در ابتدا، پژوهشگران و فارغ‌التحصیلان دوره تحصیلات تکمیلی رشته‌ی طراحی آموزشی، این کتاب را مطالعه کرده و از آن استفاده کنند. در عین حال، امیدواریم که شاغلان هم بتوانند این کتاب را به عنوان مبنایی برای تصمیم‌گیری و توجیه تصمیماتشان در رویارویی با پروژه طراحی آموزشی طی یک دوره به کار گیرند.

عناصر کلیدی این کتاب

ما مبنای نظری طراحی آموزشی را کاملاً گسترده تلقی می‌کنیم. نظریه‌های مبنایی رشته‌های دیگر و همچنین چیزی را بررسی می‌کنیم که از جانب پژوهشگران طراحی آموزشی ارائه گردیده است. گستره‌ای از موقعیت‌های نظری ارائه می‌کنیم اعم از: دوران افتخار و تفسیرهایی از نظریه که در درازمدت به عنوان ابزاری در شکل‌دهی به عمل طراحی آموزشی تشخیص داده شده‌اند. به عنوان نمونه، نظریه ارتباطات همیشه مهم تلقی شده است، اما ارتباطات از دیدگاه سازنده‌گرایی چیست؟ ما همچنین درباره‌ی نظریه‌هایی بحث می‌کنیم که همیشه به عنوان مبنایی برای طراحی آموزشی تلقی نشده‌اند، مثل نظریه یادگیری اجتماعی. این کتاب با این فرض به رشته تحریر درآمده است که نظریه نه فقط از پژوهش و نظریه‌سازی بلکه از گرایش‌های فلسفی حامیان آن نیز نشأت می‌گیرد. بنابراین، ما موقعیت‌های فلسفی زیربنایی هر دسته از نظریه‌ها را نیز مورد بررسی و مطالعه قرار دادیم. به عنوان نمونه، ما تشریح کردیم که چگونه برخی از نظریه‌پردازان اولیه، نظام‌های عمومی را به صورت فلسفه‌ای از تفکر غیرخطی در نظر گرفته‌اند. پژوهش نیز برای مباحث نظری این کتاب ضروری است. لذا، ما پشتیبانی تجربی مبنایی هر یک از نظریه‌هایی را مشخص می‌کنیم که نظریه براساس آن شکل گرفته و مطالعات خود را همراه با جزئیات بیشتری بررسی کرده و تلاش می‌کنیم تا کاربردهای طراحی

آموزشی حاصل از این نظریه‌ها را اعتبار بخشیم. در انتها، برخی از پژوهش‌های جدیدی را پیشنهاد نمودیم که فکر کردیم می‌تواند در کاربرد این نظریه‌ها در گستره‌ای از مجموعه‌های طراحی مشارکت داشته باشد. این کتاب علاوه بر تأکید بر نظریه، مملو از توصیفات از طراحی آموزشی به طور عملی است که ریشه در نظریه دارد. همچنین از نمونه‌هایی از کاربرد کنونی و در حال ظهور آن، بحث گردیده است. به عنوان نمونه، ما از چگونگی به کارگیری ابزارهای شبکه‌سازی اجتماعی در طراحی آموزشی سازنده‌گرا بحث می‌کنیم.

سرانجام، ما نه فقط تلاش کرده‌ایم تا به طور ساده مبانی طراحی آموزشی را در این کتاب توصیف و تشریح کنیم، بلکه به دنبال ترکیب اطلاعات حاصله از این نظریه‌ها در دانش پایه‌ی طراحی آموزشی نیز بوده‌ایم. این دانش پایه، شکلی از یک طبقه‌بندی چندوجهی را اتخاذ می‌کند. لذا ما امیدواریم این دانش پایه به عنوان راهنمایی برای فهم و درک کاربردهای طراحی آموزشی، مؤثر واقع گردد. بویژه مادامی که رشد نظریه و پژوهش‌های آینده‌ی طراحی آموزشی را هدایت می‌کند.

این کتاب مبتنی بر یک بازنگری از مبانی نظری به طور گسترده است. لذا ما در پایان هر فصل، خلاصه مختصری از مبنای هر نظریه و عناصرش را آورده‌ایم که در دانش پایه مشارکت دارند. علاوه بر این در انتهای کتاب واژه‌نامه‌ای کامل از اصطلاحات برای کمک به فهم بهتر شما از این مفاهیم پیچیده ارائه نموده‌ایم.

این کتاب شامل یک فصل مقدماتی، ۸ فصل میانی که هر یک از این فصل‌ها یکی از مبانی نظری دانش طراحی آموزشی را به بحث می‌گذارد و یک فصل پایانی است که دانش پایه‌ی نهایی را شرح می‌دهد. در زیر، هر یک از این ۱۰ فصل را تشریح می‌کنیم که بدنه اصلی این کتاب را تشکیل می‌دهند:

فصل (۱) "ابعاد دانش پایه طراحی آموزشی"، به بررسی ماهیت و دامنه طراحی آموزشی و همچنین ویژگی‌های دانش پایه به طور کلی می‌پردازد. این دانش به بررسی نقش نظریه‌ها و مدل‌ها در یک دانش پایه و معرفی ۶ حوزه‌ی عمده‌ی دانش پایه طراحی آموزشی پرداخته است.

فصل (۲)، "نظریه عمومی نظام‌ها"، درباره یکی از پایه‌های نظری طراحی آموزشی بوده که از طریق بررسی عناصر عمده‌ی نظریه و رویکرد نظام‌ها و رایج‌ترین کاربرد آن در رشته طراحی آموزشی بحث می‌کند. علاوه بر این، فصل حاضر، روندهای جدیدی را در تجزیه و تحلیل و ترکیب نظام‌ها مشخص و توصیف می‌کند.

فصل (۳) "نظریه ارتباطات"، تکامل مدل‌های ارتباطات از کار کلاسیک شانون و ویور به نظرات سازنده‌گرای فعلی از فرآیند ارتباطات را ارائه می‌کند. تاثیر نظریه ارتباطات بر طراحی آموزشی از لحاظ نقش زبان، کانال‌های ارتباطی و خصیصه‌های جلب توجه پیام مورد بررسی قرار می‌گیرد. همچنین نقش منحصر به فرد ارتباطات با واسطه (غیر مستقیم) و فرهنگ نیز واکاوی می‌شود.

فصل ۴) "نظریه یادگیری"، به بررسی دیدگاه‌های کلاسیک رفتاری و شناختی یادگیری و همچنین نظریه یادگیری اجتماعی می‌پردازد. در این فصل نه تنها اصول اساسی هر یک از این طبقات نظری تشریح گردیده، بلکه از نمونه‌هایی از برخی روش‌ها بحث به میان آمده که نظریه یادگیری از طریق آن‌ها بر طراحی آموزشی تأثیر گذاشته است. این بحث شامل کاربردهای اخیر نظریه یادگیری، مانند تجزیه و تحلیل بافت است.

فصل ۵) "نظریه آموزشی اولیه"، بر مشارکت‌های اولیه پژوهشگران برنامه درسی و آموزش (به عنوان مثال، رالف تایلر)، آموزش انفرادی (به عنوان مثال، بنجامین بلوم) و رویکردهای شناختی برای آموزش (به عنوان مثال، جروم برونر) متمرکز است. تا به حال چنین کارهایی تأثیر مهمی بر طراحی آموزشی داشته است، از جمله می‌توان به شناسایی و تعیین توالی اهداف رفتاری و مدیریت آموزش اشاره کرد.

فصل ۶) "نظریه رسانه"، دیدگاهی کلی از نقش رسانه‌ها در فرآیند یادگیری ارائه می‌کند. چگونه آن واقعیت را نشان می‌دهد؟ چگونه ساختار را فراهم می‌آورد؟ و چگونه کل محیط یادگیری را به وجود می‌آورد؟ این فصل همچنین شامل بحث کاملی از رویکردهای مختلف در انتخاب و کاربرد رسانه است.

فصل ۷) "نظریه مبتنی بر شرایط"، فصل حاضر اصول مهمی را برجسته می‌سازد که نظریه مبتنی بر شرایط را متمایز نموده و بر کار نظریه‌پردازان بزرگی همچون رابرت گانیه و دیوید مریل تأکید دارد. این فصل همچنین به بررسی روش‌هایی می‌پردازد که در آن، نظریه مبتنی بر شرایط در حال پالایش و توسعه می‌باشد، مثلاً طراحی آموزشی برای یادگیری‌های پیچیده و حل مسئله.

فصل ۸) "نظریه طراحی سازنده‌گرایانه"، به بررسی راه‌هایی می‌پردازد که فلسفه سازنده‌گرایی، طراحی آموزشی را با بررسی سه اصل مهم‌اش، تحت تأثیر قرار داده است. سپس ما از شیوه‌ای بحث می‌کنیم که در آن این اصول بر جنبه‌های مختلف طراحی آموزشی تأثیر می‌گذارند. این بحث نیز شامل مطالعه این است که چگونه تفکر سازنده‌گرا مجدداً فرآیندها و مدل‌های طراحی آموزشی را شکل داده است.

فصل ۹) "نظریه بهسازی عملکرد"، بر مسائل پیش روی طراحان تمرکز دارد و بر بهبود عملکرد فردی و سازمانی تأکید می‌کند. در این فصل پنج مدل بهسازی عملکرد مبنایی و سه رویکرد برای ارزشیابی توصیفی می‌گردد. گرایش بهسازی عملکرد به طراحی آموزشی برحسب رشد صلاحیت و شایستگی، تجزیه و تحلیل، راهبردهای مداخله، انتقال آموزش و ارزشیابی مورد مطالعه قرار می‌گیرد.

فصل ۱۰) "یک طبقه‌بندی از دانش پایه‌ی طراحی آموزشی"، در واقع نتیجه‌گیری این کتاب است. ما ابتدا به بحث درباره ماهیت کلی این طبقه‌بندی پرداخته‌ایم، سپس آن را توصیف می‌کنیم و آرایه وسیعی از اطلاعات ارائه شده در سراسر این کتاب را در یک طبقه‌بندی از طراحی آموزشی پایه‌گذاری می‌کنیم. در نهایت، برای ۶ حوزه این رشته طبقه‌بندی را ارائه نموده و از این موضوع بحث به میان می‌آوریم که چگونه آن‌ها می‌توانند توسط شاغلان و پژوهشگران مورد استفاده قرار گیرند.

در این کتاب سعی کرده‌ایم تا به توصیف پایه‌های ذهنی بسیار پیچیده‌ی طراحی آموزشی بپردازیم و در عین حال رویکردهای گوناگون در عمل را برای طراحی آموزشی توصیف کنیم که بیانگر این مبانی باشد. تعامل‌های بین نظریه- پژوهش- عمل در سراسر این کتاب گنجانده شده است. علاوه بر این، همچنان ما به ادامه کار تجربی خود در حمایت از این و کاربردهای آتی نظریه طراحی آموزشی می‌پردازیم. شاید شما به انجام چنین پژوهشی تشویق گردید یا ممکن است نظریه جدیدی شکل دهید که دیگران احتمالاً درباره آن بنویسند.

ریتا سی. ریچی
مونیکا دبلیو تریسی
دیترویت، میشیگان

جیمز دی. کلاین
تمپ، آریزونا